

شرایط و ضوابط واردات خودرو نو، نحوه عرضه و مکانیزم قیمت گذاری آن بر اساس سود بازرگانی

شرایط و ضوابط واردات خودرو نو

ضوابط فنی واردات خودرو به شرح زیر می باشد:

1. خودرو با کارکرد کمتر از (۹۹) کیلومتر بر اساس نام تجاری و نوع (مدل)، با نوع (مدل) سال خودرو کمتر از یک سال بر اساس ویژگی (کاراکتر) مرتبط در شماره شناسایی خودرو (VIN)، در زمان ورود به کشور تعیین می‌گردد.
2. اخذ تأییدیه سازمان ملی استاندارد ایران بر اساس یکی از شرایط زیر :
 - الف - مشخصات خودرو در فهرست خودروهای دارای صحت‌گذاری تأیید نوع وجود داشته باشد .
 - ب - خودرو دارای تأیید نوع کلی خودرو (WVTA) مندرج به روی پلاک شناسایی باشد .
 - پ - خودرو دارای گواهی سازنده مبنی بر انطباق خودرو با ایمارک اروپایی (COC) باشد .
 - ت - خودرو دارای گواهی انطباق عمومی (GCC) از مؤسسه استاندارد کشورهای حاشیه خلیج فارس (GSO) باشد.
 - ث - خودرو دارای تأییدیه کشور چین (CCC) باشد.
 - ج - خودرو دارای تأییدیه اوراسیا (EEC) باشد.
 - چ - سایر استانداردهای کشور مبدأ با تأیید سازمان ملی استاندارد ایران.

تبصره -

موارد فوق به عنوان استانداردهای کشور مبدأ محسوب گردیده و ارزیابی انطباق خودروهای موضوع این آیین‌نامه از طریق بررسی مدارک به همراه بازرسی فیزیکی و مطابق دستورالعمل‌های مرتبط سازمان ملی استاندارد ایران، جایگزین استانداردهای مرتبط می‌گردند.

3. رعایت استانداردهای آلاینده‌گی که در جدول ماده (۴) آیین‌نامه فنی در زمینه کنترل و کاهش آلودگی ها (موضوع ماده (۲) قانون هوای پاک) تعیین شده است .
4. واردات خودرو منوط به داشتن قرارداد با شرکت خارجی اصلی یا واسطه دارای تفویض‌نامه از شرکت اصلی، ممهور به مهر اتاق بازرگانی کشور خارجی و سفارت جمهوری اسلامی ایران در آن کشور که به تأیید وزارت (سازمان توسعه تجارت ایران) رسیده باشد و رعایت مفاد آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان خودرو موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۱۶۸۱/ت/۷۴۱۵ مورخ ۵۱۶۸۱ مورخ ۲۸/۱/۱۳۹۵ راجع به تأمین قطعات یدکی و ارائه خدمات پس از فروش که به تأیید وزارت رسیده باشد، است.
5. مرجع احراز انتقال فناوری در ازای واردات خودرو، وزارت می‌باشد .
6. صلاحیت‌های فنی و حرفه‌ای واردکنندگان بر اساس سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری موضوع ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹ مورخ ۲۳/۴/۱۳۹۵ و اصلاحات بعدی آن انجام می‌شود.
7. ثبت سفارش و واردات خودروهای سواری با حجم موتور بالاتر از (۲۵۰۰) سی سی ممنوع است.

ارزش خودروهای وارداتی به شرح زیر می باشد:

1. واردات خودرو سواری با قیمت زیر بیست هزار (۲۰.۰۰۰) یورو (فوب) مجاز است. اولویت واردات با خودروهای اقتصادی (کمتر از ده هزار (۱۰.۰۰۰) یورو) است.
2. واردات خودروهای سواری برقی تا زیر چهل هزار (۴۰.۰۰۰) یورو مجاز است.
3. واردات خودروهای سواری به مناطق آزاد تجاری - صنعتی مشروط به واردات خودروهای ترکیبی و برقی تا زیر چهل هزار (۴۰.۰۰۰) یورو در چهارچوب قوانین و مقررات مناطق مذکور و این آیین‌نامه مجاز است.

تبصره -

به ازای اخذ مجوز پلاک ملی و واردات خودروی کارکرده مناطق مذکور برای هر دستگاه خودرو که در چهارچوب بند (ث) تبصره (۷) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور وارد سرزمین اصلی می‌شود، واردات یک دستگاه خودرو سواری احتراقی به منطقه آزاد تجاری - صنعتی در چهارچوب قوانین و مقررات مناطق مذکور و مواد مربوط در این آیین‌نامه مجاز است .

بند (ث) تبصره (۷) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور

ث - به منظور تنظیم بازار خودرو به وزارت صنعت، معدن و تجارت اجازه داده می‌شود با رعایت قوانین و مقررات مربوط به واردات خودرو نسبت به صدور مجوز ثبت پلاک ملی خودروهای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اقدام نماید. آیین نامه اجرائی این بند ظرف یک ماه توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد

مبنای تعیین ارزش و حقوق ورودی خودرو

مبنای تعیین ارزش خودرو و حقوق ورودی براساس [تبصره \(۶\)](#) اصلاحی ماده واحده قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو و ماشین‌آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها موضوع ماده (۱۲) قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی صنعت خودرو مصوب ۱۴۰۲ می‌باشد.

سود بازرگانی

سود بازرگانی واردات خودرو با همکاری وزارت، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور به گونه ای تهیه و به تصویب هیئت وزیران می رسد که ضمن تسهیل واردات خودروهای اقتصادی و زیر بیست هزار (۲۰۰۰۰) یورو، سود بازرگانی خودروهای با محدوده قیمتی بالاتر از بیست هزار (۲۰۰۰۰) یورو بیشتر از تعرفه تعیین شده در کتاب مقررات صادرات و واردات در نظر گرفته شود و همچنین از شکل گیری هرگونه امتیاز ویژه اقتصادی برای واردکنندگان جلوگیری نماید .

نحوه عرضه و فروش خودرو

عرضه خودروهای بنزینی وارداتی

وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ثبت نام و خرید خودروهای وارداتی سایتی به نشانی saleauto.ir راه اندازی کرده است که همه متقاضیان می توانند انتخاب و ثبت نام خودرو مورد نظر خود را از طریق این سایت انجام دهند.

سایت خودروهای وارداتی بر اساس بخشنامه های وزارت صمت، در برهه های زمانی مختلف امکان ثبت نام واجدین شرایط را فراهم آورده است؛ بنابراین برای ثبت نام در این سایت باید منتظر بخشنامه های این وزارتخانه بود.

ثبت نام خودرو

*فرآیند عرضه خودروهای وارداتی شامل 3 مرحله است:

- در مرحله اول ثبت نام خودرو انجام و پس از آن یک فهرست نوبت دهی منتشر می شود
- در مرحله دوم واردکننده نسبت به عرضه خودرو اقدام و افراد مطابق با نوبت خود می توانند نسبت به خرید اقدام نمایند.
- در مرحله سوم با ارسال دعوتنامه توسط واردکنندگان، خودرو تحویل خریداران می شود.

مرحله اول: نوبت دهی

- 1- در مرحله ثبت نام ابتدا باید یک حساب وکالتی به سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان توسط متقاضیان افتتاح و مبلغ 5 میلیارد ریال در حساب بانکی خود نزد یکی از شعب بانک های حایز شرایط، مسدود نمایند.
- 2- متقاضیان باید برای ثبت نام شرایط زیر را داشته باشند:

- دارا بودن گواهینامه رانندگی برای متقاضیان خرید خودرو الزامی است.
- متقاضیانی که 48 ماه گذشته خرید خودرو از شرکت های خودروسازی یا بورس کالا داشته اند، امکان ثبت نام و خرید خودرو وارداتی ندارند.
- متقاضیانی که دارای پلاک انتظامی فعال هستند امکان ثبت نام و خرید خودرو ندارند. شایان ذکر است تا زمان تحویل خودروهای وارداتی، شرط نداشتن پلاک انتظامی فعال، بررسی می شود. همچنین افرادی که بصورت همزمان در بورس کالا یا سامانه های خرید شرکت های خودروساز ثبت نام نموده اند در صورت دریافت خودروی تولید داخل یا مونتاژی، تا قبل از عرضه خودروهای وارداتی باید از این طرح انصراف دهند. در صورت عدم انصراف، متقاضی با جریمه مندرج در قرارداد مواجه خواهد شد
- انتقال امتیاز و حقوق ناشی از خرید خودرو، به اشخاص (حتی به صورت وکالتی) و نیز فروش حواله خودرو به صورت وکالتی ممنوع است
- امکان صلح خودروهای وارداتی وجود ندارد.
- امکان انتقال سند خودرو به مدت یکسال از زمان خرید وجود ندارد.
- امکان ثبت نام و خرید برای اشخاص حقوقی وجود ندارد.

- 3- پس از پایان ثبت نام، نوبت تخصیص افراد دارای شرایط مذکور طبق قرعه کشی مشخص می شود.
- 4- با تعیین "نوبت"، متقاضیان می توانند در عرضه های آتی خودروی وارداتی، نسبت به انتخاب نوع خودرو در سامانه اقدام نمایند. زمانی که وارد کننده گان خودرو را عرضه می کنند متقاضیان طبق نوبت خود امکان خرید دارند.
- 5- وجه دریافتی که در زمان افتتاح حساب وکالتی جهت ثبت نام اولیه واریز می گردد تا زمان ثبت نام قطعی خودرو باید در حساب مسدود باشد و در صورت برداشت، ثبت نام فرد ابطال می گردد.
- 6- امکان انصراف از معامله تا زمان انعقاد قرار داد نهایی با وارد کننده خودرو از سوی خریدار در سامانه، بدون جریمه، وجود دارد. انصراف از معامله در صورت انعقاد قرار داد نهایی، مشمول پرداخت جریمه ای معادل 5 درصد قیمت پایه به وارد کننده می شود.
- 7- متقاضیان دارای "نوبت خرید خودرو"، امکان ثبت نام و خرید سایر خودرو های وارداتی و وارداتی را ندارند.
- 8- با افتتاح حساب وکالتی و ثبت نام اولیه در سامانه یکپارچه هیچ تعهدی مبنی بر تخصیص خودرو ایجاد نخواهد شد.

مرحله دوم: تخصیص

- 1- در این مرحله وارد کنندگان تعداد مشخصی خودرو را عرضه کرده و کسانی که نوبت بالاتری دارند امکان انتخاب خواهند داشت

- 2- در صورتی که فرد دارای نوبت یکی از خودرو عرضه شده را انتخاب نکند نوبت او حفظ شده و در عرضه های بعدی می تواند از نوبت خود استفاده کند
- 3- پس از انعقاد قرارداد با خریدار، قیمت پایه خودرو هیچ گونه تغییری نخواهد کرد و برآوردی از هزینه های مربوط به حمل و نقل، مالیات، عوارض و حقوق گمرکی، شماره گذاری و سایر موارد به خریدار اعلام خواهد شد.

مرحله سوم: تحویل

وجه خودرو در 3 مرحله پرداخت می شود

- مرحله نخست به صورت علی الحساب در زمان افتتاح حساب وکالتی
 - مرحله دوم در زمان عقد قرارداد (در مرحله تخصیص خودرو) شامل قیمت خودرو و هزینه ها تا ورود خودرو به گمرک
 - مرحله سوم در زمان تحویل خودرو شامل هزینه های مربوط به مالیات، عوارض و حقوقی گمرکی، شماره گذاری و سایر موارد
- پس از ورود خودرو به گمرک، واردکننده نسبت به ارسال دعوتنامه اقدام نموده و موظف است در صورت تکمیل وجه خریداران ظرف مدت حداکثر 30 روز کاری خودرو را تحویل دهد. در این مرحله بخش دوم پرداخت وجه جهت واریز به حساب وکالتی تکمیل می شود.

عرضه خودروهای برقی وارداتی

فرآیند عرضه خودروهای برقی وارداتی شامل 3 مرحله است:

- مرحله اول: بلوکه نمودن مبلغ یک میلیارد ریال و ثبت نام در سامانه خودرو های برقی
- مرحله دوم: اولویت بندی و ارسال اطلاعات متقاضیان به شرکت های عرضه کننده خودرو برقی
- مرحله سوم: ارسال دعوتنامه از سوی عرضه کنندگان و عقد قرارداد با خریداران

مرحله اول: ثبت نام

- در مرحله ثبت نام، متقاضیان ابتدا می بایست یک حساب وکالتی به نام خودروی برقی توسط متقاضیان در بانک های عامل (مندرج در سامانه) افتتاح و مبلغ یک میلیارد ریال در حساب بانکی خود نزد یکی از شعب بانک های مذکور مسدود نمایند.
- وجه مسدود شده که در زمان افتتاح حساب وکالتی جهت ثبت نام اولیه واریز می گردد تا زمان اعلام نتایج قطعی باید در حساب مسدود مانده و برداشت وجه به منزله ابطال ثبت نام است.

مرحله دوم: اولویت بندی و ارسال اطلاعات

- پس از پایان ثبت نام، اولویت بندی در حضور نهادهای نظارتی صورت خواهد گرفت.
- متقاضیان می توانند وضعیت تخصیص را پروفایل خود مشاهده نمایند.

مرحله سوم: ارسال دعوتنامه و عقد قرارداد

- در این مرحله، دعوتنامه از سوی عرضه کنندگان برای متقاضیان ارسال خواهد شد و عقد قرارداد صورت خواهد گرفت.

نکات مهم

- امکان انصراف از معامله تا زمان انعقاد قرار داد نهایی با وارد کننده خودرو از سوی خریدار در سامانه، بدون جریمه، وجود دارد.
- صرف افتتاح حساب وکالتی و ثبت نام اولیه در سامانه یکپارچه هیچ تعهدی مبنی بر تخصیص خودرو ایجاد نخواهد کرد و به میزان عرضه صورت گرفته به تقاضاها پاسخ داده خواهد شد.
- عدم واریز وجه در هر یک از مراحل ذکر شده و حداکثر 5 روز پس از فراخوان صورت گرفته، به منزله انصراف از طرح بوده و متقاضی به طور کلی از اولویت بندی سامانه خودروهای وارداتی حذف می گردد.
- متقاضیانی که علی رغم مسدود سازی مبلغ اعلام شده، اقدام به ثبت نام نکنند نیز به طور کلی از اولویت بندی سامانه خودروهای وارداتی حذف میگردند.

• اطلاعات کلیه متقاضیان مرتبط با این طرح حسب ماده 19 آیین‌نامه اجرایی ماده 14 الحاقی قانون مبارزه با پولشویی و طرح مالیات بر عایدی سرمایه در اختیار نهادهای ذیربط قرار می‌گیرد.

برای اطلاع از مکانیزم قیمت گذاری و پرداخت هزینه‌های خرید خودرو از مبدا تا ترخیص در گمرکات کشور مقاله زیر را مطالعه نمایید.

مکانیزم قیمت گذاری خودروهای وارداتی

بند 2 تصویب نامه واردات خودرو بشرح زیر است:

"خودروهای وارداتی در بازار عرضه می‌شود. حقوق گمرکی نرخ سود بازرگانی خودروهای وارداتی برحسب ارزش (فوب) با تصویب وزرای عضو کارگروهی متشکل از وزرای صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با رعایت ماده (19) آیین نامه داخلی هیئت دولت به گونه ای تعیین می‌شود که مابه التفاوت قیمت پایه با قیمت پایانی (قیمت کشف شده در هنگام فروش) معادل سود عادلانه باشد. کارگروه مذکور مجاز به تعیین علی الحساب سود بازرگانی در زمان ترخیص و تعیین سود بازرگانی قطعی در زمان فروش است."

پارامتر اصلی در محاسبه قیمت خودروهای وارداتی، حقوق ورودی است. حقوق ورودی عبارت است از مجموع حقوق گمرکی (ثابت و برابر با 4 درصد) و سود بازرگانی (بر اساس قوانین و مقررات و نوع کالا متغیر است)، لذا اگر تعرفه واردات خودرویی 70 درصد باشد، 4 درصد آن حقوق گمرکی و 66 درصد آن سود بازرگانی بصورت علی الحساب است. بر اساس آخرین ابلاغیه دولت در خردادماه 1402، جدول خلاصه‌سازی شده حقوق ورودی خودروهای وارداتی سواری-بنزینی به شرح ذیل است:

شرح تعرفه ، نوع خودرو	حقوق ورودی (درصد)
خودرو سواری با حجم موتور تا ۱۰۰۰ سی سی جرقه ای - احتراقی - بنزینی	20
خودرو سواری با حجم موتور ۱۰۰۱ تا ۱۵۰۰ سی سی جرقه ای - احتراقی - بنزینی	70
خودرو سواری با حجم موتور ۱۵۰۱ تا ۲۰۰۰ سی سی جرقه ای - احتراقی - بنزینی	95
خودرو سواری با حجم موتور ۲۰۰۱ تا ۲۵۰۰ سی سی جرقه ای - احتراقی - بنزینی	135
خودرو سواری با حجم موتور ۲۵۰۱ تا ۳۰۰۰ سی سی جرقه ای - احتراقی - بنزینی	165
خودرو سواری با حجم موتور بیشتر از ۳۰۰۰ سی سی جرقه ای - احتراقی - بنزینی	175

1- قیمت در مبدا

اگر یک واردکننده خودروی سواری با حجم موتور 1500 سی سی و به ارزش 15۰000 دلار (فوب) از کشور مبدا به کشور را داشته باشد، قیمت این خودرو در مبدا با نرخ ارز آزاد 70۰000 تومانی معادل یک میلیارد و پنجاه میلیون تومان می‌شود.

$$15۰000 \times 70۰000 = 1۰050۰000۰000$$

2- قیمت در گمرکات کشور

اگر هزینه حمل خودرو از مبدا به بندر عباس مبلغ 1500 دلار و هزینه بیمه باربری معادل 0.5% ارزش کالا (فوب) باشد قیمت خودرو در گمرک مبلغ 16,575 دلار می‌شود که این عدد مبنای محاسبه ارزش حقوق گمرکی می‌باشد. قیمت خودرو در مقصد با نرخ ارز آزاد 70,000 تومانی معادل یک میلیارد و یکصد و شست میلیون و دویست و پنجاه هزار تومان می‌شود.

$$16,575 \times 70,000 = 1,160,250,000$$

3- ارزش حقوق گمرکی

مطابق با جدول تعرفه گمرکی برای خودرو 1500 سی سی بنزینی ضریبی معادل 70 درصد مجموع قیمت خودرو، هزینه حمل بعلاوه بیمه که برابر است با 16,575 دلار و با احتساب نرخ ارز بازار مبادله (ETS) معادل 330,671,250 تومان است.

$$18,895,500 = 28,500 * (4\% \times 16,575) \text{ (ثابت) عوارض گمرکی}$$

$$311,775,750 = 28,500 * (66\% \times 16,575) \text{ سود بازرگانی علی الحساب}$$

$$18,895,500 + 311,775,750 = 330,671,250 \text{ حقوق ورودی}$$

4- بهای تمام شده واردکننده

شامل قیمت در میدا بعلاوه هزینه حمل، هزینه بیمه و ارزش حقوق گمرکی می‌باشد و معادل 1,490,921,250 تومان می‌گردد.

$$330,671,250 + 1,160,250,000 = 1,490,921,250$$

5- سایر هزینه‌های گمرکی

مطابق قوانین و مقررات گمرکی واردات خودرو سواری علاوه بر هزینه های اصلی فوق هزینه های دیگری که از مهمترین آنها می‌توان به: مالیات بر ارزش افزوده، مالیات علی الحساب، عوارض هلال احمر، هزینه استاندارد، گواهی اسقاط، عوارض شماره گذاری، هزینه واردات بدون کارت بازرگانی (اشخاص حقیقی)، عوارض پسماند، هزینه توزیع و کمیسیون فروش، عوارض واردات خودروهای بنزین سوز و هیبریدی، هزینه نقل و انتقال دارایی، عوارض شهرداری اشاره کرد، و ارزش آن‌ها معادل بیش از 150 درصد حقوق گمرکی برآورد شده است.

بنابراین سایر هزینه‌های خودرو ذکر شده برابر است با 330,671,250 تومان در 150 درصد و معادل 496,006,875 تومان می‌گردد.

$$330,671,250 \times 150\% = 496,006,875$$

6- قیمت تمام شده پس از ترخیص خودرو

مجموع قیمت در میدا و حمل و نقل و بیمه با احتساب دلار نرخ روز 70,000 تومان و ارزش حقوق گمرکی و سایر هزینه های گمرکی با نرخ ارز بازار مبادله (ETS) به مبلغ 28,500 تومان محاسبه شده است.

قیمت در گمرکات کشور (2)	ارزش حقوق گمرکی (3)	سایر هزینه‌های گمرکی (5)	بهای تمام شده پس از ترخیص (6)
1,160,250,000	330,671,250	496,006,875	1,986,928,125

7- عرضه خودرو وارداتی در بازار

خودرو با شرایط و مقررات مصوب فوق با سود بازرگانی علی‌الحساب ترخیص و وارد بازار می‌شود. زمانی که خودرو وارد شده در بورس کالا یا بازار عرضه می‌شود، کشف قیمت صورت می‌گیرد. فرض کنیم خودرو فوق 4 میلیارد تومان در بازار به فروش برسد، علاوه بر بهای تمام شده پس از ترخیص، حدود 20 درصد قیمت کشف شده به عنوان سود که معادل هشتصد میلیون تومان است به وارد کننده پرداخت می‌شود. از قیمت بازار، بهای تمام شده پس از ترخیص و سود وارد کننده کسر و مابقی به عنوان تعرفه شناور به حساب خزانه واریز می‌شود. مبلغ واریزی به حساب خزانه و سود بازرگانی علی‌الحساب به عنوان سود بازرگانی قطعی محاسبه و تعیین می‌شود.

قیمت فروش در بازار (کشف قیمت شده)	سود وارد کننده	بهای تمام شده پس از ترخیص (6)	مبلغ واریزی به حساب خزانه
4,000,000,000	800,000,000	1,986,928,125	1,213,071,875

نتیجه گیری

در صورتی که خودرو در بازار به مبلغ 4 میلیارد تومان به فروش برسد با احتساب مبلغ واریزی به حساب خزانه به میزان 1,213,071,875 تومان و سود بازرگانی علی الحساب به میزان 311,775,750 تومان که در بند 2 محاسبه شد، سود بازرگانی قطعی معادل 1,524,847,625 تومان تعیین می‌شود که معادل 131% است. در نظر داشته باشید که این نرخ شناور بوده و هر چه خودرو گرانتر در بازار فروش برسد این مبلغ بیشتر و نرخ آن نیز افزایش می‌یابد.

این مکانیزم قیمت گذاری با توجه به قوانین و مقررات تعیین شده توسط سازمانهای ذیربط صمت، شورای رقابت، سازمان حمایت از مصرف کنندگان تدوین گردیده است.